Kerstin Bergeå: Tal från kärnvapenmanifestation

Talare
Kerstin Bergeå
Opinionsbildare

Datum
25 september 2022

Plats
Stockholm

Kära alla ni människor som samlats och passerar här på Mynttorget idag, alla politiker, alla nya och alla erfarna fredsvänner. Här står vi i kärnvapenmolnets skugga. Kanske är ni liksom jag här för att ni är oroliga?

Jag heter Kerstin Bergeå och är Svenska Freds ordförande. Att förebygga våld, krig och militär upprustning har varit vår organisations fokus i 139 år. Svenska Freds har arbetat med kärnvapennedrustning ända sedan de första användes 1945. Vi drev på för att Sverige inte skulle skaffa egna kärnvapen, under 50-60 talet när det fanns planer på det. Tack och lov lyckades vi kritisera och stoppade den utvecklingen.

Målet var att gå en avspänningens väg och förpassa kärnvapen till historien. Men vi läser och hör idag 2022 hur "Putin mobiliserar och skärper och skrämmer med kärnvapenhotet" – det blir så påtagligt igen och jag blir orolig för framtiden. Jag har hört människor berätta om skräcken för kärnvapenkrig som de växte upp med under 80-talet -men jag trodde aldrig att jag inom min livstid skulle behöva känna en liknande oro.

Skräcken ligger i att kärnvapen är fruktansvärda massförstörelsevapen och kan utplåna en hel värld. Ett enda kärnvapen kan på ett ögonblick döda hundratusentals människor. Oron ligger också i att vi vet inte hur en desperat Putin agerar när invasionen av Ukraina inte går hans väg.

Världen har missbedömt Putin förr och världen har missbedömt kärnvapenhotet som något som inte berör oss eller är förlegat hot. Inget kunde vara mer fel.

Jag har en dotter som är tolv år som jag vill ska växa upp i en trygg värld. Sadako som föddes i Japan var också 12 år när USA släppte en atombomb över hennes stad Hiroshima för 77 år sedan.

Hon dog inte direkt och hon vek papperstranor i sjukhussängen i hopp om att bli frisk från ”atomsjukan” leukemi. Men Bomben tog även hennes unga liv- och efter hennes död har tranan blivit en stark symbol för hopp och en värld fri från kärnvapen.

Kom gärna och vik en hoppets trana med oss.

För en värld fri från kärnvapen är möjlig och det finns väldigt konkreta och viktiga sätt för Sverige att steg för att verka för avspänning i den spända situation som nu råder. Ett första steg är att skriva på FNs förbud mot kärnvapen. Med Natoansökan har Sverige hamnat mitt i kärnvapenspelet – och just därför spelar vad Sverige gör nu större roll.

Har ni sett de amerikanska stridsflygplan som flugit över Stockholm? De är designade för att bära kärnvapen och sedan i somras flyger de över vårt land regelbundet. Det är spänt nu – och planen förvärrar det spända läget som vi befinner oss i. USAs bombplan och gemensamma övningar gör oss inte säkrare utan till en större måltavla än vi någonsin varit.

Sverige ska inte bidra till en upprustningsspiral speciellt inte i denna tid med en desperat Putin som hotar om att trycka på kärnvapenknappen. I den tid då vi befinner oss i kärnvapenskugga ska vi självklart aktivt de-eskalera, inte eskalera och verka för avspänning omgående.

Det är just när det känns som värst det är som viktigast. De var när kalla kriget var som värst som Usa och Sovjetunionen började förhandla om nedrustning. Det var när det va som mörkast som en liten ljusglimt hittade in och som ledde till faktiskt nedrustning.

Ytterligare fem länder har i dagarna skrivit på och två har ratificerat FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. En ökande grupp av länder runt om i världen tar nu sitt ansvar för att se till att vi aldrig igen hamnar i undre kärnvapenhotet. Sverige måste ansluta sig till denna grupp länder och OMGÅENDE i detta spända läge ansluta sig till FN:s kärnvapenförbud.

Det är ett förbud som förbjuder kärnvapen just för att de är för farliga. Vi har förbjudit andra vapen som har katastrofal humanitär konsekvenser för

människor och miljön, såsom klustervapen, landminor men också andra massförstörelsevapen som biologiska- och kemiska vapen. Så vi vet att det är möjligt. Framförallt är det nödvändigt.

Att skriva på FN:s kärnvapenförbud skulle inte bara vara en ansvarsfull aktiv säkerhetspolitik utan också leda till att förebygga spänningar som riskerar att leda till väpnat våld och massförstörelse.

I linje med detta rekommenderar vi också att Sverige rustar upp vår främsta försvarslinje: diplomatin. Och inrätta en särskild utrikespolitisk satsning för hållbar fred, nedrustning, diplomati och multilateralism.

Man skulle kunna utbilda 8000 diplomater – lika många som just nu ska kallas in som värnpliktiga. Det skulle aktivt driva på avspänning och nedrustnings arbetet. Och det är fullt möjligt, det handlar bara om prioriteringar.

Att skriva på FNs kärnvapenförbud skulle utöver att bidra till en mycket nödvändig deeskalering också vara en viktig signal och markering för att Sverige kan ha en självständig säkerhetspolitik trots eventuellt Nato medlemskap. Sverige bör verka för att kärnvapen inte ska spela en central roll i Nato.

För kärnvapen är inte ett skydd, utan ett enormt hot mot vår och världens säkerhet.

Du har väl förresten skrivit på våra listor? Vi samlar in namn för att visa våra politiker att vi är många som vill att Sverige skriver under FN:s konvention om förbud mot kärnvapen NU.

Vi har samlats här i kärvapenmolnets skugga för att vi är rädda, för att vi inte får glömma kärnvapnens konsekvenser, och för att vi vill att Sverige konstruktivt verkar för avspänning. Sveriges riksdagsledamöter måste säkerställa att Sverige förblir kärnvapenfritt – och omgående skriva på FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Tack!

Källa
Manuskript hämtat från svenskafreds.se (2024-10-15)

Taggar
Fredsrörelsen

URI
https://www.svenskatal.se/tale/kerstin-bergea-tal-fran-karnvapenmanifestation